

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΤΥΠΩΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΕΙΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΕΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ, ΙΕΡΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ
1928

Ε.Υ.Δ. της Κ.Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΔΗΜΩΔΗ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ἌΣΜΑΤΑ

ΥΠΟ

ΠΕΡΙΚΛ. Π. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΥ

(ΑΡΑΜΙ)

Προέδρου τῆς Ἐνώσεως τῶν ἐν Παρισίοις Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν καὶ λογίων

Ἐκ τῆς συνοδευούσης τὰ ἄσματα ταῦτα ἐπιστολῆς τοῦ κ. Π. Ἀραβαντινοῦ πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἰωαννίνων κ. Σπυρίδωνα παρατίθεται ἐνταῦθα ἡ ἀκόλουθος περικοπή :

Γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς εἰς Ἰωάννινα, πόλιν κατ' ἐξουχὴν συνδεαμένην ἀνέκαθεν πρὸς πᾶν ὅ,τι ἐπέδρασεν ἱστορικῶς καὶ ἔθνικῶς εἰς τὰς τύχας τοῦ ἡμετέρου Γένους, ἔχων δὲ ἔμφυτον ἐν ἑμοὶ μεγάλην πρὸς τὴν μουσικὴν κλίσιν, διηρχόμενην, καὶς ἔτι ὢν, ἡμέρας ὀλοκλήρους ἀποστηθίζων τὰ δημῶδη ἄσματα μας, ὁσάκις δὲ ἤκουον ᾄδόμενα ταῦτα, τὰ ἐμάνθανα καὶ τὰ ἔψαλλον μετὰ πραγματικοῦ πάθους. Εἶχον δὲ καθ' ἐκάστην σχεδὸν τότε τὴν εὐκαιρίαν νὰ τ' ἀκούω, διότι ὁ μακαρίτης πατήρ μου ἀσχολούμενος εἰς τὴν συλλογὴν τῶν, πολλάκις μοῦ ἔδιδε πρὸς ἀντιγραφὴν τοιαῦτα καὶ πολλάκις προσεκάλει πρὸς ἀποθησαύρισιν αὐτῶν διαφόρους ὄπλαρχηγούς καὶ ποιμένας καὶ ἄλλους καλλιφώνους ἀγρότας παρ' αὐτῷ, οἵτινες τῷ ἀπήγγελλον καὶ ἔψαλλον ταῦτα.

Ἡ πόλις τῶν Ἰωαννίνων ἦτο καθ' ὅλην τὴν τουρκικὴν κίεσιν ἡ ὠραία Βενετία τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν χαρακτηριστικὴν φαιδρότητα καὶ τὴν ποιητικὴν φαντασίαν τῶν κατοίκων, ὡς καὶ διὰ τὰς πολλὰς φυσικὰς καλλονὰς καὶ διασκεδάσεις, καθ' ἃς ἡ ὠραία τῆς λίμνης, ἦν ὁ ἀθάνατος ἔθνικὸς ἡμῶν ποιητῆς Βαλαωρίτης τόσον ἐξόχως ἔψαλε διὰ τῶν θαυμασιῶν ἐκείνων στίχων τῆς «Κυρὰ Φροσύνης» του, κατεῖχε τὴν πρώτην θέσιν.

Τὴν λίμνην τότε διέσχιζον κατὰ τὰς θερινὰς νύκτας ἑκατοντάδες μονοξύλων ἀκατίων, καϊκιῶν λεγομένων, ὅλος δὲ ὁ ταξειδεύων πληθυσμὸς τῶν πλωτῶν τούτων ᾠδεῖων ἔχαριεντίζετο διαρκῶς καὶ ἔψαλλε, τῇ συνοδείᾳ ἢ μὴ τῶν ἐγχωρίων ὀργάνων, τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα δίστιχα κατ' ἐρωταπόκρισιν καὶ τὰ λοιπὰ δημῶδη ἄσματα. Ἡ μουσολήπτος λοιπὸν αὐτῇ πόλις ἐχρησίμευσεν ὡς σχολεῖον μουσικῆς διὰ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, ἀπόδειξις δ' εἶναι ἡ διάδοσις τῶν δημοτικῶν αὐτῆς ἄσματων ἐφ' ὅλης τῆς ἐλευθέρας καὶ ἀλυτρώτου τότε ἑλληνικῆς χώρας, ἀφοῦ τὰ πλεῖστα τῶν ἑλληνικῶν

ᾄσμάτων ἀποκαλοῦνται καὶ σήμερον ἀκόμη «Γιαννιώτικα» καὶ ἀναφέρονται εἰς ἡπειρωτικὰ ἀντικείμενα καὶ παραδόσεις.

Ἐκ φυσικῆς λοιπὸν κλίσεως πρὸς τὴν δημόδη μας μουσικὴν καὶ ἐξ οἰκογενειακῶν παραδόσεων ἀφιέρωσα αὐτῇ ἀργότερα τὰς ἀπαρχὰς τῶν καλλιτεχνικῶν μου γνώσεων καὶ κατέστην θαυμαστὴς τῶν θεληγέτρων αὐτῆς ὡς ἐκ τῆς γοητείας ἦν ἐξασκεῖ ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς. Ἀπολαύσας καὶ μελετήσας ταύτην εἰς τὰς φυσικὰς αὐτῆς πηγὰς, παρὰ τὴν καλύβην τοῦ ἀγρότου καὶ πλησίον τῆς σιάνης τοῦ βοσκοῦ, καὶ παρακολουθήσας αὐτὴν εἰς τὰς πανηγύρεις καὶ τοὺς χοροὺς τῶν ἐξοχῶν, εἰς τὸ νανούρισμα τῆς μάνας, εἰς τοῦ βουκολικοῦ εἰδυλλίου τὸν αὐλόν, εἰς τοῦ ἀρματωλοῦ τὴν λεβεντιά καὶ τοὺς ἄθλους καὶ εἰς τῆς σκλαβιάς τὸ μελαγχολικὸν παράπονον, ἐχάραξα εἰς τὴν μνήμην μου ἔκτοτε τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν δημοτικῶν ἡπειρωτικῶν ᾄσμάτων.

Ὅταν βραδύτερον ἀνδρωθεὶς ἀφιερώθην εἰς τὸ μουσικὸν στάδιον ἐν τῇ ξένῃ, κατέστη δι' ἐμὲ εὐλαβῆς πλέον πόθος ἢ συστηματικὴ μελέτη καὶ ἐξερεύνησις τῶν βάσεων τῆς μουσικῆς μας ταύτης πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ κάλλους αὐτῆς εἰς τοὺς τέλεον ἀγνοοῦντας τοῦτο μεταξὺ τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν ξένων, διὰ τῆς διαδόσεως αὐτῆς εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν μουσικὸν κόσμον καὶ διὰ τῆς συλλογῆς καὶ ἀποταμιεύσεως τῶν πολυτίμων ἐθνικῶν μας ᾄσμάτων.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἐν ὀλίγοις ἡ ἀφειρηρία καὶ ὁ σκοπὸς τῆς καλλιτεχνικῆς μου ταύτης ἐργασίας.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν τόσον φιλόφρονα πρόσκλησίν σας ὅπως μεταβῶ αὐτοῦ πρὸς μελοποίησιν παντὸς τοῦ ἀξίου περισώσεως, δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι αὐτὸς ἦτο πάντοτε ὁ θερμὸς μου πόθος, πρὸ πολλῶν ἔτων δὲ ἐσκόπων νὰ τὸν πραγματοποιήσω, ἀλλὰ δυστυχῶς τὴν πλὴν εἶναι πολὺ ἀργὰ δι' ἐμέ, διότι οὔτε ἡ ἡλικία μου, οὔτε ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας μου μοῦ τὸ ἐπιτρέπουν καὶ φοβοῦμαι ὅτι δὲν θ' ἀξιωθῶ νὰ ἐπανίδω τ' ἀγαπητὰ Γιάννενα.

ΠΟΥΛΙΑ ΤΗΣ ΜΑΥΡΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Παλαιὸν δημῶδες ᾠμα Ἑπειρου

(Ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς Ἄραμι)

Moderato. Μελαγχολικά

M. F.

P

Lento, triste . . . . .

P. 1ον Που - λιά της μαύρης
 2ον Ἄν' ὀψ - τε τὴν ἄ - - -

Ε.Κ.Α. της Κ.τ.Π.
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

θά — — λασ - σας, Που — — λιά τῆς Μαύ - ρης
γά — — πη μου, . . . Ἄν ὄη - τε τὴν ἄ -

θά — — λασ - σας, Αὐ - τοῦ ψη - λά ποῦ
γά — — πη μου, Νὰ μοῦ τὴ χαι — ρε —

πᾶ - τε, τ'ὄρ-φα, — νό ! Αὐ - τοῦ ψη - λά ποῦ
τᾶ - τε, τ'ὄρ-φα — νό ! Νὰ μοῦ τὴ χαι — ρε —

πᾶ - τε, τί τρα - βῶ! Ἄ - νά - θε - μά - τα
 τᾶ τε, τί τρα - βῶ! Τί με τη - ρά - ζεις

καὶ τὰ δυό, Τῆ ῥό - κα καὶ - τὸν
 φο - νι - - - - - σα; Θα - ρεῖς πῶς τ' ἄ - λη -

ἄρ - γα - - - - λιό!
 σμό - νη - - - - σα;

P. Rall . . . . .

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Ο Ρ Ο Β Α Σ

Andantino

Ὁ Ρό - - - - - βασι,

ἔ - ξη - κί - - - - - νη - σε.

Kal

ΕΡΩΤΗΤΕ Κ. Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

στη Βλα-χιά νά πά - η, Ἄϊ-ντε ῥό-βα μ', Ἄϊ-ντε ῥο-

βα μ' και στη Βλα - χιά νά πά - η, Ἄϊ - ντε,

ῥό-βα μ! Ἄϊ - ντε, ῥό = (νο) = βα μου!

2.

Βλαχιώτισες τὸν καρτεροῦν,
 κορήτσια τὸν ῥωτᾶνε
 (Ἄϊντε, ῥόδα μου !)
 — Ζευτέρι, ῥόβαμ', τί μᾶς ἔφερες
 ἀπὸ τὰ μαῦρα Γιάννενα;
 (Ἄϊντε, ῥόδα μου !)

4.

— Σὺς ἔφερα τρία παιδιὰ
τὰ τρία παληκάρια.
(Ἄϊντε, ῥόβα μου!)
τ' ὄνα τὸ λένε Κωνσταντὴ
καὶ τ' ἄλλο Δημητράκη.
(Ἄϊντε, ῥόβα μου!)

3.

Τὸ τρίτο τὸ καλλίτερο
τὸ λένε Νικολάκι.
(Σύρε, ῥόβα μου!)